

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita: promovenda, id. equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1893. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdékben.

Visszatekintés.

Vessünk egy pillantást visszafelé erre a szomorú esztendőre, annyi szép reményünknek, vágyakozásunknak gyászos temetőjére. Év utolsó napja van. Elmélkedésre való idő. Tehát elmélkedjünk.

Nem volt-e igaz a ifj. Zichy János gróf-nak, mikor arra figyelmeztetett, hogy kár elkezdenni azt a küzdelmet, a mely minden valószínűség szerint vereséggel fog végzödni, kár olyan fába vágni a fejszét, a melyből aztán kihuzni nem tudjuk s ellen-ségeink gunykaçaja kíséri erőlködéseinket. Huszonkét év óta allig volt év, a mely szomorubb, keservebb tapasztalatokat váltott volna ki belőlünk, mint az idei.

Hiába! a nagy elméknek, a magas politika éles szemmel látó bölcsesinek tudása, szemléldőse felül áll a mindennapi emberek tudományán. Ók látnak ott is, a hol a mi szemünk semmi különöset föl-fedezni nem bír.

Vajjon érdemes volt-e ezt a nemzeti küzdelmet elkezdni? Érdemes volt-e beledobni a küzdelem forgatagába legvitá-lisabb érdekeinket, a költségvetésnek, az ujoncozásnak jogát, a hadserég alkotmányosságát, a házszabályok tekintélyét,

mikor mindez gyermekjátékká változott. Az ex-lex-kormányok — mind a három — dolgozott tovább, mintha a parlament semmi se volna. Bevettek, kiadtak, mintha a magyar parlament jóváhagyására szükség se volna. Eredmény ez?

Szél helyett kaptuk Tiszát, Apponyi helyett Perczelt és Feilitzschet; Gulner helyett Sándort; Széll becsületes régi nemzeti gardája helyett Tisza és Bánffy régi, gonosz csatlósait, a kiknek minden szabad, a mi nekik jó. A nemzeti párt, a kormányárt javulásának kovása kivált s magára maradt idealizmusával; a házszabályok revideálása készül, mert alkotmányosan az erős kéz nem működhetik.

Ez az eredmény.

S van-e kilátás javulásra?

Hiszen a függetlenségi párt, a mely föl-kavarta a szenvedélyeket, a mely belevitte a nemzet hajóját ebbe a veszélyes örvénybe, a jégzajlásba, kiugrált a hajóból, árulóvá lett s ott hagyott 10—15 embert s gúnyolódva követeli tőle, hogy mentse meg, a mit ők elrontottak, vagy hagyja a hajót magára, mint a hogyan ők cselekedtek.

Érdemes volt-e ezért küzdelmet kezdeni?

Azt olvasom az egyik, különben tisztességesen gondolkozó újságban, hogy a nemzeti küzdelem érdeme, hogy külön államiságunkra figyelmezteti a külföldet s a magyar nép lelkébe belevitte a nemzeti feladatokért való lelkesedés kultuszát. Szép, szép! De mit szólunk ahhoz, a mikor hírlapjaink négyötöd része hymnusokat zeng Tisza Istvánnak az elért nemzeti vívmányokért, az eszme diadaláért? Ezért kellett küzdenünk, lelkesednünk, kárt szenvednünk egy hosszas esztendőn keresztül, hogy intelligenciánknak ezt a csuszó-mászó hitványosságát láthassuk, hogy a legorocatlanabb hazugságokat, tartózkodó szemforgatást, az árulást és hazugságot szemlélhessük?

Hogyan is mondta Ugron Gábor nyolc év előtt? Gyenge nép és romlott intelligencia. Nem romlott, annál is rosszabb, a mi közel áll a feloszláshoz. Gerinctelen csuszó-mászó csapat, mely csak a ma iránt tud érdeklődni, érte lelkesedni, a mely minden percben kész hasra vetni magát az asztalról lehulló morzsáért. Elv, meggyőződés, haza, nemzet, ideál: frázis ezeknek a szájában, a mit akkor játszanak ki, mikor jól esik.

Kérdezzük ismét: nem volt-e igaz

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Meglepetés.

A minap egy kis közleményt irtam a fenti címmel. Leirtam Csurgai Horváth József polgártársunk szomorú esetét, a kinek valami gézengúz elemelte egy szép disznáját, mikor már szépen fel volt darabolva. A hurkák, kalbászok, májasok, oldalasok, szalonnák, disznósajtok, stb. stb. csak az elfogyasztásra vártak, midőn közbelépett az ármány és orvul elemelte a szép falatokat. Az bizonyos, hogy nagy eset volt, a mely a felsővároson jó ideig szenzáció számba ment, de a melyen inkább nevettek, mint szörnyűködtek.

Sokaknak mód nélkül tetszett s szívesen olvastatták s szívesen beszélgettek is róla. Edes Pista bátyám el is mondott egy másikat, azzal a meghagyással, hogy irtam meg tárcában, mert jóízű dolog. Hasonlít az előbbihez, mert ez is disznó körül forog s nagy érdeme, hogy a városágban ez is megtörtént.

Szívesen — feleltem a szeretetreméltó külmunkatársnak. — Érdemes az ilyesmit tollhegyre szedni s azt hiszeni, sokakat jobban érdekel, mint némely megkeseredett szívű leányzó esete, a ki a nagy szerelem miatt sorvadásnak adja magát mint a fagygyugyertya.

Valamelyik bakterháznál történt a Fehérvár—Szöny közötti vonal mentén „anno dazumal.” A bakter neve nem tudatik. De nem is szükséges. Elég annyi, hogy élt és pipált, vigyázott a pályára, hogy baj ne essék benne s paradicsomi boldogságban élt a feleségével, kivéve természetesen azokat az eseteket, mikor pörlekedtek s a

jelzőtáblát egymás hátához verték. Mindez — a mint tetszik tudni — hozzátartozik a családi élet boldogságához. Mert ha nem volnának felhők és mennydörgés, sohasem gyönyörködhetnénk a vihar után kisütő nap pompájában. A mellett nagy-számu gyermekcseméket és malacokat neveltek. A gyermekek a réten, a malacok pedig a kócmadzagon fickándoztak. Ebből is világosan látszik, hogy a malacokra nagyobb gond volt, s jobban óvták őket, mint a gyermekeket. Hiába! szegény embernél gyakran sokozott ez így történni. S a gazdasszony nem tudott hova lenni örömeiben, csakugy ragyogott a szeme a boldogságtól, mikor a malacokat olyan szépen iperedni látta.

Milyen gyönyörű sonkái lesznek majd a kis hamisaknak a télen, mikor lemészárolják őket! Egész téle ellátja őket disznópecsenyével, szalonnával, oldalással, szóval mindennel, a mi a jövérü magyar embert minden más idegen nációtól oly élesen megkülönbözteti.

Denique a malacok lassan lekerültek a kócmadzagról. Paréj helyett, krumpli helyett jóféle moslékot kaptak, később kukoricét, annak sora és rendje szerint.

Elközeledtek az adventi szent idők, s rohamos lépésekkel sietett a kis Jézus születése napja. Ilyenkorra minden jóra való ember ugy megáhitja a disznóhúst, kolbászt, mint a zsidók a puszta-ban a mannátt. Hogy pedig farsangra a szalonnának is meg kell füstölődnie, arról akár szó se essék.

Azonban a bakterék készülődéseit a disznó-öléshez más is sietteté. Abban az időtáiban sűrűn fordultak elő lopások a környéken. Vakmerő szemtelenséggel végrehajtott lopások és rablások. Nem egy esetben jöttek álarcosrablók, akik az alkony beálltával beállítottak a pénzes embe-

rekhez és özvegyekhez s a nélkül, hogy egy ujjal is nyultak volna hozzájuk, megszabadították őket összes pénzükre, ékszereikre való gondjaiktól. Nagytejük, szóvivő emberekre is gyanakodtak akkoriban. De hát most nem erről van szó. Inkább arról, hogy az egész környék pánik rettegésben élt. Szegény bakter hogyne remegett volna a lábas jószágaiért. Hiszen ha hirtelenben kérdezik, minden gondja, buja, öröme, reménye a két kocája körül forgott.

— Csak még egy hétig várjunk — mondta az asszony-nak, olyan szépen esznek, csakugy hizik az ember a látásuktól. Hadj hizzanak még egy-két kilócskát. A rakott szekerre is effer még egy-két villával.

Másnap azonban sietve vonta vissza a szavait.

— Dejszen anyjuk, megöljük a kocákat még ma nem várunk velük két órát se. Még akkor is megölném, ha olyan soványok volnának, mint az ispán ur agárkutya.

— Aztán mien buzdultál fel ilyen igen nagyon, hogy olyan hirtelen kést szántál a torokuknak? kérdezte az anyjuk szem-meresztve.

— A mint jövök a strekken, két embert látok ám az ő körül oldalogni, a kik nagyon nézegették az ő ajtaját s a ház tájékát s mikor engem nagy messziről megláttak, hirtelen elsiettek arra Csőr felé. Aligha jobban török a fejüket. Félék, hogy pecsenyére fáj a foguk. Már pedig inkább a mienk kopjék benne, mint azé, a ki az ujját se mozdította meg értük. Hiába! rossz a világ! már a szegény embert se hagyják békében. Ed-dig csak a gazdagokat fosztogattak, most már a magunk fajtának is irigylük a rajtválóját. Te eredj be a faluba, vedd meg a hozzávalót s még délután kést szurunk a kocába.

Mai lapunk 4 oldal.

ifj. Zichy János grófnak, politikai élelása nem hatott-e át a nemzetre boruló kőd homályán, mikor az erőszakot elítélte? Hiszen látta a csufos megfutamodást, a blamázs-t, mely bennünket az egész világ előtt ér: „Ez az ember elkezdett építeni és nem tudta befejezni.“ Romok mindenfelé, letarolt mezők, összegázolt virágok, nyiló reményeink hirtelen elhervadása.

Szép fehér hó borítja a földet az esztendő végére. Nem a nyugalmat takarja, mely a gyümölcsöshöz ősz után következnek. Nem! Gyászos szomfedő. Szemfedője reményünknek, idealizmusunknak, nemzetünk jobb sorsába, nemzetünk sorsának intézőibe vetett reménységünknek, vak bizodalimunknak. Borulj reá fehér hólepel, takard el szemünk elől a romokat, a gyászt, a pusztulást, inkább lásson szemünk sivár élettelen, egyforma pusztaságot, talán egy perere meg tudjuk csinálni önmagunkat, hogy a nemzet tele is olyan, mint a természeté, mely után új esztendő, tavasz jó, virágos, illatos, reményt keltő tavasz.

UJDONSÁGOK.

Lapunk előfizetőinek, ismerőseinknek és jóbarátainknak boldog újévet kívánunk.

— Az **Öltáregylet** szent. miséje f. hó 3-án azaz vasárnap d. e. 10 órakor lesz a szeminariumi templomban.

— A **belvárosi kath. kör**, mint már jeleztük, január hó 6-án a Szent István-teremben felolvasó estélyt rendez, melyre a meghívók már szétküldték. A kör felolvasó estélyeit, azoknak tartalmas anyagát már ismeri e város közönsége s hogy helyesen ismerte meg, mi sem igazolja inkább, mint az, hogy mindenkor nagy érdeklődést tanúsított a kör munkássága iránt s ez a legkelteksőbb bizonyítéka annak is, hogy a belvárosi kath. kör oly színvonalra emelte estélyeit, hogy irodalmi s művészi szempontból valóságoslag

érett hézagot pótol e város kulturális életében. Zajlatlanul, de mindig eredményesen munkálta nemcsak hivatalát s ha e hatalmas uttörő munkában Budapest után Fehérvár katolikus közönségéé lesz az oroszlanrész, legszebb jutalma a kath. körnek az leendő, hogy a régi petyhüdségekéből immár kimozdított nagy keresztény restauráció nem ok nélkül e névhez is fűződik.

A január 6-án d. u. fél 6 órakor tartandó felolvasó estély másora, mely ez alkalommal is gazdag tartalmával tűnik fel, a következő:

1. „**Dalárk himnusa**.“ Ernő szász hercegtől. Előadja a kath. kör férfikara dr. Kneifel Ferenc vezetésével.

2. „**Első ismeretlen a nevelésben**.“ Irta és felolvassa **Károly Ignác c. r. főgymnasiumi tanár.**

3. **Nagy ábránd.** „Paraszt becsület“ cz. operából, Mascagni Pictiótól. Előadja az V. honvéd kerület zenekara **Fryczaj Richard** vezetésével.

4. **Részletek** Rheinberger József „Bethlehem csillaga“ karácsonyi cantate-jából.

a) „**Exspectatio**“ (vágyódás). Négyes-szólómu vegyes kar

b) „**Mária**“ Sopran solo. Éneklő R. Flögl Karola urhölgy.

c) „**Pásztorok a jászolnál**.“ Hátszólómu vegyes kar.

A kar-részleteket az V. honvédkerület zenekarának kíséretével dr. **Kneifel Ferenc** vezetésével

alatt a kath. kör kebelében alakult vegyes kar adja elő, mely immár mintegy 35 férfi szereplővel s a következő hölgykoszorúval díszeskedhetik:

Brünner Ella, Csitári Elvira, Csitári Ilona,

Gerő Gizella, Grossinger Brigitta, Hauptmann

Anna, Horváth Ella, Kaltenecker Ilonka, Kálmán

Ilonka, Kálmán Lenke, Kodes Mariska, Kováts

Stefike, Lambrecht Mariska, László Elvira, Leéb

Mariska, Matskássy Rózsa, Mátray Edéné, Mat-

tesz Annuska, Paulovits Rózsika, Pichler Annus,

özü. dr. Pichler Józsefné, Rainiss Irén, Reé Bella,

Reé Mariska, Rostagni Flögl Karola, Roszberger

Ilona és Juliska, Sárkány Mariska, Schwarzbach

Flóra, Sebestyén Ilus, Sebestyén Magda, Szekfü

Kata, Szepesy Gézané, Szalka Irma, Teleyk

Sándorné, Tóth Gézané, Tóth Laura, Udvardy

Salome, özü. Vecsery Lajosné, Witzlinger György-

gyike.

Belépőjegy 4- és 5-én Krazovitzky Béla nádor-utcai üzlétében, az estélyi alkalmával pedig a pénztárnál váltható. Zsolyeszek 2 k., ülőhely 1 k. 30 f., állóhely 60 f., páholy 8 k.

A felolvasó-estélyt este 8 órakor a Szent-István-teremben társasvacsora követi, melyen **hölgyek is részt vehetnek s vendégek is megjelenehetnek.** Jelentkezni lehet az egyes ivartartó tagoknál s a **kath. körben kitelt tven 1904. évi január 3-án**

este 7 óráig. Egy teríték ára bor nélkül 2 k. 40 f., mely összeg a jelentkezés alkalmával előre fizetendő. A menü a következő: 1. Hídeg balatoni hal tartár mártással. 2. Borjú filet és malacsült salátával. 3. Piskótatekercs borhabbal. 4. Sajt.

— **Uj doktor.** Lapunk legutóbbi számában örömmel adtuk hírt arról a pompás sikerről, melyet egyházmegyénk ifju tudosa, Reichardt Tamás ért el, sikerrel tévén le negyedik szigorlatát a dogmatikai tárgyakból. A fiatal tudós azóta elkészült doktori értekezésével, a melyet a vizsgáló bizottság szintén sikerültnek találván, tegnap öt tudorrá avatta. Öszinte szívvel gratulálunk.

— **Egyleti élet Duna-Adonyban.** Örömmel értesülünk arról a tevékeny és áldásos működésről, melynek híré: Duna-Adonyból vettük s a mely első sorban a község nagylelkű jötevőire, a jó-ságos Zichy-családra veti fényét, másrészt a község derék lelkészeinek és tanítóinak fáradhatlan buzgóságáról tesz tanúbizonyságot. Az irgalmas nővérek kezelése alatt álló Mária-Congregációban 26-án az iváncsai templom javára fényesen sikerült színelőadás volt, melyet a grófi család tagjain kívül a község színe-java nézett végig. A két kath. körben két hetenkint felolvasó estélyek, tovább zeneestélyek vannak, 27-én nagyszabású Rákóczy-ünnepély volt, melyen a hazaszeretet igaz tüzet gyújtottak lángra a nagyszámú hallgatóság lelkeiben. — Uj év napján pedig Erdős János Ósi erények című nagyhatású darabját adják elő.

Ezen kívül működött a hálaért keltő jótékony-ság. A gyönyörű karácsony-estén 150 gyermek kapott jó meleg ruhát s egyéb apró ajándékokat. Szent Antal perselyéből pedig 32 gyermek kapott meleg ruhát, 100 koronát pedig a szegények között osztottak szét. Hallgassa meg a kis Jézus a szegények ajkain fakadt imát, melyet azokért rebegnek, a kik e sok jóval őket megajándékoztak.

— **Újévi üdvözlések beváltási** címén befizettek a városi pénztárba: Kempelen Imre, özü. gróf Pappenheim Sándorné, Felmayer István és fia cég, Gremesperger István 20—20 k. Fittler Béla és családja, Károly János, Wertheim Armin 10—10 k. SommerMór 6 k., Szenczy Győző 5 k., dr. Fanta Adolf és családja, Vaimár Ferenc, Endersz János, Szögyény-Marich Julia 4—4 k., Deutsch Manó és fia 2 k.

Ugy is lett. Meg is ölték, meg is pörkölték, a mint illik, mert hát a szalonna így izesebb, illatosabb, mint amúgy.

Persze egy disznóölés nem lehet csak egy szíre-szóra elintézni. Sok munkája van annak. Az öregje után jön az apraja, a béltisztogatás, a kolbász-baváló aprogatás, szalonna-aprítás stb. stb. Bizony már az éjszaka kezdte a szárnyát bontogatni, s a baktek még a munkája felénél sem volt. Hiába! egy ember csak egy ember. A mit a felesége segített az édes kevés, a gyerekek meg úgy is csak lábatlankodtak s hol az egyiket, hol s másikat kellett oldalba taszítani, hogy odább menjen.

Egyszerre: az ajtónál zörgés, beszéd hallatszott. A kutya keservesen vonított, mintha valami különös dolog történnék a ház körül.

Eredj apjuk, nézz ki — mondja az asszony — Isten tudja ki van itt.

A baktek kilép a konyhaajtón s megdöbbenve lép vissza. Fekete, kormosarcu emberek állnak előtte, mögöttük pedig lánczörgés, és morgás hallatszik.

— Jézus Mária! — riad fel az asszony. A gyerekek remegve a sarokba vonulnak s még a szemeiket is behunyják, hogy a veszedelmi kisebb legyen.

Alázatos kérés szavakkal könyörögnek ott kinn s tört magyarsággal Istenet emlegetnek, szegénységet, hideget s majdnem sirásba fullad a hangjuk.

Medvetáncolatok voltak, egy férfi és egy kis leány, a kik az országutól letérve eltévedtek s az egész környéken nem láttak világosságot, csak a baktek háza ablakából.

A baktek kívülről egy darabig alkudozot, kioldozgetni akarta őket, de aztán belátta, hogy

hasztalan az erőlködése. Szegény oláhok úgy nyöszörögtek, mint a törbeesett ördögök, különösen a kis leányt majd megvette az Isten hidegje.

— Bizony anyjuk beeresztem őket, hiszen megveszi őket az Isten hidegje. Kékek-zöldek már a dermesztő időben. Én nem veszem a lelkemre, hogy odakünn megfagyjanak. A kis Jézus megáld érte.

Az asszony is kiment s bizony sietve nyitotta ki az ajtót, midőn a didergő kisleányra esett a tekintete.

Ó milyen hálával fogadták a jóságukat. Köszönték oláhu, németül, még magyarul is, a mint az Isten tudniok adta.

Hiszen ő velük csak el lettek volna valahogyan, de mit csináljanak a medvével? Azt ugyan nem érezhetik be a konyhába, vagy a szobába!

Mit csináljanak? Végre aztán kisütöttek, hogy legokosabb lesz, ha a disznóóiba zárják. Hiszen épen ma ürült ki.

Ugy lett, a mint elgondolták.

A szokatlan vendégek csakhamar beletalálták magukat az új helyzetbe. Jó félórát tartott, míg a hidegből kikiveredtek. De hát a bakterné jó asszony volt. Disznóöléssel vele jár a melegbor. Egy-két pohár megtette a hatását s a szegény medvetáncolatok jól is lakva akár maguk is táncra kerekedtek volna már.

Hogy a sok jóságot meghálálják, segítettek, a mit tudtak. Egy kicsit ügyetlenek voltak ugyan, de azt elnézték nekik, hiszen sokat pótol a jóakarát. A szalonna aprítgatásba könnyű beletanulni.

Javában folyt a munka, mikor egyszerre onnan kívülről irtózatossá ordítózás hallatszik. Al-lati, emberi hangok vegyest, segélykiáltás, a két-

ségbeesés sikoltozása. A baktek a keze ügyébe akadt késsel, az oláh a medvebízató szeges botjával kirohannak, az ottbennmaradtak pedig remegve várják a következőmenyeket. Zagyva kiabálások, káromkodás, segélykérés, fenyegetés, minden hallatszik, csak jó nem. A baktek és az oláh csak azt látták, hogy a disznóóiban valami, meg valaki hempereg és irtózatossá élet-halálharc folyik közöttük. Valahogyan világosság csinaltak s remülve látták, hogy a medve irtózatossá ölésszel átfogva tart egy embert s ordít a mulatsághoz, a mint a torkán kifér, harapná is, tépné is, ha a szájkosár akadályul nem szolgálna. Az ember pedig szabadulni szeretne, de hiába küzd, gyenge hozzá, hogy a rettenetes karok közül kitépje magát. Végre is az oláh segített és szeges botjával addig püfölte a fenévedat, a mig az engedett az ötelgetésből és szabadon eresztve ellenfelét, dörmögve a sarokba vonult, onnan vilogtatva elő apró szeméit.

A legyőzött ember alig szabadult ki az öléssből, máris futni akart.

Persze hamar kiderült a turpisság. Az atyafi disznót akart lopni. Délelőtt már kinézte magának a terepviszonyokat s csak az éj sötétjét várta, hogy gonosz tervét végrehajtsa. Ezuttal azonban rosszul ütött ki az expedició. Megkötözve, meg-láncolva másnap a fehérvári fogház egyik sötét helyiségében igyekezett helyrehozni az ijedség folytán megromogt idegeit és elmélkedni a felett, hogy nem mindig nyer az, a ki mer.

S ez a dolog így történt, a mint én elmondottam. Tanum rá Edes Pista bátyám, a ki nekem és másoknak is elbeszélte.

Bilkei Ferenc.

— **Eltűnt uhlanus főhadnagy.** A „Független Magyarország” tegnapi számában nagy feltűnést keltő szenzáció került a piacra. Az állítólagos uhlanus főhadnagy nevéhez fűződő 200.000 koronás szenzáció a következő:

Eltűnt uhlanus főhadnagy.

— 200.000 koronás váltóhamisítás.

A Székesfehérvárott állomásozó 12-ik, báró Gageron uhlanus ezred tisztikara közt hetek óta nagy szenzáció folyik a szó. A tisztikar egyik tagja, egy fiatal főhadnagy 200.000 koronát kitevő váltót hamisított s most, hogy a dolog kipattant: megszökött. A jellemző esetről következő értesülésünkben adhatunk számot:

Az ifjú főhadnagy egy előkelő magyar nemesi család tagja és édes atyja magasrangú katonatiszt, aki Bécsben exponált állásban van. Sok apanageja nem volt hazulról, holott az uhlanus tisztnek életmódja rendkívül költséges, mert nagyobbára gazdag osztrák magnások lépnek az ezred tisztikarába s ezekkel él az a néhány szerény vagyonu magyar tiszt is, aki az uhlanusokhoz vetődik. A költséges életmód miatt a főhadnagynak mintegy 80.000 korona adóssága volt a nyáron s ekkor elhatározta, hogy a hitelzőktől való szorongatásától menekülendő, gazdagon fog házasodni. El is jegyezte egy dugszaghoz zalai család tagját, egy szép fiatal leányt, aki a vidám kedélyű, előkelő allűrökkel társalgó tisztbe beleszeretett.

Mielőtt eljegyzésre került volna a sor, leendő apósa átadta a 80.000 koronát, hogy azzal adósságait rendezze. Mikor azután a tiszt kezébe kapta a pénzt, nem az adósságokat fizette vele, hanem lóversenyen és kártyán játszotta el. Ekkor néhány fővárosi pénzügy-nőkhöz fordult. Azok adtak is pénzt rövid lejáratra. Mikor ezeket a váltókat nem tudta beváltani, új váltókat követeltek, de a leendő após és menyasszony aláírásával. És a zúllott gondolkodású tiszt át is adta a váltókat. De az aláírások hamisak voltak. Rövid néhány hónap alatt a hamis váltók összege kétszáz ezer koronára szaporodott s a pénzügy-nők most már jónak látták a további hitelezést beszüntetni s a váltókat prezentálni. A zalamegyei földbírtokos megtagadta beváltásukat s ekkor a főhadnagy, mivel látta, hogy menyasszonyának családja többé tudni sem akar róla: megszökött. A nyomozás úgy látszik, nem valami nagy eredményt ért el, mert a főhadnagynak sikerült nyomon nélkül eltűnni.

A két szerencsétlenül sujtott családon kívül rendkívül hat a dolog az uhlanus ezredben szolgáló magyar tisztokra is. Három esztendeje, hogy a hírhedt kasszabetörés csunya odtuma is magyarszülöttesű tisztre, Dióssy főhadnagyra esett s most ismét magyar szülöttesű tiszt hozott szegényt az ezred tisztikarára. A magyar tisztnek ugyanis nehéz küzdelmük van a túlsúlyban szolgáló osztrák magnásokkal szemben, most az ismételt eset révén kétszeresen kellemetlen a helyzetük.

Tény az, hogy már hetekkel ezelőtt oly forma hírek kaptak szárnyra a városban, mintha egy főhadnagy nem épen szolgálati uton hagyta volna el a várost. E hírrel kapcsolatban egy hölgy nevét is emlegették. Mivel azonban az uhlanus ezrednél Székesfehérvárott magyar származású főhadnagy, kinek atyja Bécsben exponált állású, magasrangú tiszt, nincs; sőt oly főhadnagy sincs, ki zalamegyei földbírtokos leányával járna jegyben: valószínű, hogy a „F. M.” híre nem a legautentikusabb forrásból ered. Volt ugyan az uhlanusoknál egy hadnagy, aki magyar származású, atyja előkelő katonai állásban Bécsben szolgált, a kit Zalamegyéhez fűztek a szerelme rózsálcánci, ez a hadnagy azonban közel négy évvel ezelőtt Nagyváradra a huszárokhoz került s két-három hónappal ezelőtt mint főhadnagy tartalékba helyeztetett. J. István — ez a szóban forgó tiszt — akkorjában könnyen dobálta a pénzt, de hogy 200000 koronás váltóhamisítás nyomná a lelkét, azt alig hisszük. Végül még csak annyit jegyzünk meg, hogy a helybeli uhlanus ezredtől egy főhadnagy van szabadságon, innen — illetékes helyről vett értesülésünk szerint — tiszt meg nem szökött.

— **Eljegyzés.** Lukner György agárdi kántortanító eljegyezte Németh János sütőiparos és városi bizottsági tag kedves és szép sógoranját, Weisz Annuskát.

— **A dunabogdányi „Méppárti kör”** fényesen sikerült jótékony célú műkedvelői előadást rendezett a karácsonyi ünnepek alatt dec. 26 és 27-én saját helyiségében, a következő műsorral: 1. Ádám és Éva. (Magyar nyelven); 2. Előkép: Jézus születése; 3. Weihnachtsleid und Weihnachtsfreud (Német nyelven); 4. Bei der, Wahrsagerin. Vigjáték (Német nyelven). A programponokat ének és szavatok töltötték ki. — Az érdeklődés oly nagy volt, hogy a különben tágas helyiség szűknek bizonyult és a közönség óhajára még egy előadást rendeztek dec. 28-án. A kör a befolyt tiszta jövedelmet a mi a 100 koronát ineghaladja, jótékony célra adta és pedig a rom. kath. templom leendő kifestésére.

— **Ifjúsági táncestély** lesz Röstásy Szabó Rezső vendéglőjében jan. 10-én. Belépő díj 1 kor. családjegy 1 kor. 60 fillér.

— **Furcsa gondolkodás.** Nehéz és részvételt keltő a szegény ember nyomorúsága. De ha valaki csak azért rohan a nyomorúságba, hogy az „elvek martyrija” elnevezésére számot tartson s e jellegével másokat bolondítva a mellét verje, hát ez egy kissé furcsa dolog. Szűts István a déli vasúti műhelyben dolgozott s mert a jakabokányi-féle világromboló kokilusta elveknél iparkodott zászlóhordozója lenni, egyszerűen kiebudalták a műhelyből. Célt értette: dolog nélkül él. Most azonban felkopik az álla. A szocialista pártvezetőségnek ideiglenes titkára, annyira azonban még nem vitte, hogy urali kenyelvényben elegendő gázzsal rendelkeznek, tehát segínyt kért a várostól, sőt kijelentette, hogy legalább havi 20 koronára tart számot mindaddig, míg munkát nem kap. Pénzt ugyan nem, de két adag ételt a szegény konyhárol adott neki a város, ez azonban alig tetszhetett a párttitkár urnak, mert ma már négy gyermekét bevitte a városházára, hogy a hatóság gondoskodjék róluk. Ha valaki önhibáján kívül jut hasonló körülmények közé, morális kötelessége a városnak az elhagyott gondozása. Amde ha egy 35 éves, életerős férfiú dobja oda családját a nyomornak csak azért, mert izgatásra vágyódik, hát ez csakugyan lelketlenség. Több szavunk nincs e dologhoz, néljen kiki belátása szerint.

— **Szinielőadás Csákvárott.** A csákvári kath. legényegylet f. hó 26-án tág hatással adta elő Erdősi Károlynak „Ami főtart minket” című 3 felvonásos karácsonyi lélektételét. Megható vonása a darabnak, a mi könnyeket facsar a nézőközönség szeméiből, hogy vezérgondolata a kedves karácsonyest körül csoportosítja a legszövevényesebb jeleneteket. Azért, mikor Márta (Hubmann Ella) visszaemlékezve az elmúlt idők boldog karácsonyestére, most bátyja Béla (Janki Lajos) tékozlása következtében csak szegényesen világíthatja meg a betlehemi kisdéd jászolát, a szemekben könnyek csillognak. De a vérző szívek karácsonyát a legboldogabb karácsony követi. Mert a betlehemi kisdéd magához vonzza ugy a szilaj Bélát, a kit se apja Gombos (Goldschmidt József), se Dénes (Masek György) nem tudnak a jó utra téríteni, valamint Vas Pétert is (Póza János) a tüzös szocialdemokratát, a kik Dénes illetve Szekeres gyáros előtt beismerve és bocsánatot kérve tévedésükért, melylyel őt lehetlenné akartak tenni, vele együtt töltik el a legboldogabb karácsonyestét, honnan a jószívű Szekeresné (Körmendi Etel), Márta, Szekeres segédei meg a vidám hangulatot keltő Jankó (Molnár Antal) nem hiányozhatnak.

A szereplők mind fényesen játszottak. A darab pedig szövevényes fejlődésével s főképp egészséges kifejlésével nemcsak a szereplőkben, hanem a közönségben is még jobban megszilárdították azt a keresztény öntudatot, melylyel nemcsak az Istentagadó szocialdemokraták, hanem a keresztény társadalmi rendet aláadó egyéb modern elvek ellen minden kath. embernek kiartóan küzdenie kell.

A hatás kívánja, sőt követeli, hogy a lelkes és önzetlen ifjak a darabot megismételjék.

— **Ujévi üdvözlét.** Vendégeimnek, ismerőseimnek és barátainak boldog új évet kívánok: **Baudl Ferenc** vendéglos.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az évnegyed elején előfizetéseiket esetleg hátralékaikat beküldeni kegyeskedjenek.

— **Örvendetes jelenség.** A felsővárosi kath. kör kebelében mintegy ötven tagból álló énekkar alakult, mely a karácsonyi szt. ünnepek alatt a felsővárosi plebánia-templomban szebbnél szebb énekekkel emelte az isteni tisztelet fényét, új-év napján pedig a *Tantum ergo* és *Genitori* hymnust latin nyelven fogja énekelni. Az énekkar fáradhatatlan vezetője *Kammel József*, a nemrég megválasztott felsővárosi kántor. A nevezett körben egyébként is örvendetesen elven élet kezd lüktetni. A tagok naponként szép számmal látogatják a kör helyiségét s a legutóbbi választmányi gyűlés 30 új tagot vett fel.

— **Katonazene.** Az Otthon kávéházban ma este a honvédeknek hangversenyt tart a hirdetés oldalon közölt tréfás műsorral.

— **A járdák tisztán tartása.** Már szóvá tettük a hó- és jégföldre járdák elvezesélyes voltát. Most Reé főkapitány falragaszokon figyelmezteti a háztulajdonosokat, illetve bérlelőket, hogy éjjeli havazás után a járdát kora reggel, egyébként azonnal letisztíttassák s felhítsék. Elismeri a főkapitány is, hogy a háztulajdonosok nagy része e kötelezettségének eleget nem tett s igéri, hogy jövőben a törvény szigorát teljes egészében alkalmazza. Szükséges volna e téren a fokozottabb ellenőrzés, de a bírságolás is, mert másképp e téren a fehérvári közönséggel birni alig lehet. Mindenestre öhajlandó azonban, hogy első sorban a középületek gondozói járjanak elől jó példával.

— **A szinpad szarkája.** Gyors egymásutánban a színházi női öltözőből három derékfűző tünt el. Tomory Melisa volt az első károsult, Szalókiné volt a második s a mikor G. Székely René fűzője több apró tárgyval elveszett, előkerült a tolvaj. A rendőrség ugyanis hihatalolta, hogy Székely René bejáró asszonyának, Steiner Ferencné Színház u. 2. sz. a k. kosnak cselédje, Budai Julianna a színházi öltöző szorgalmas szarkája, aki azonban nem élvezhette munkájának gyümölcsét, bünének büntetését most már az illetékes bíróságnál elveszi.

— **Táncanfolyam.** Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy táncintézetemet a *Szent István-utca 11. sz. alatti* házban (Marosy-ház) megnyitottam. A második táncanfolyamra már megkezdődtek a beiratások. Előkelő családok gyermekei részére a táncanfolyam 1904. évi január 10-én veszi kezdetét s a megállapított napokon d. u. 5—7 óráig tart. Beiratásokat elfogadok *Iskola-utca 8. szám* a. (Paulovits-ház.) lakásomon naponként d. e. 9—12 óráig, és d. u. 3—5 óráig. Midőn végül Székesfehérvár szab. kir. város közönségének szíves pátfogását kérem, magam részéről lelkiismeretes munkámmal öhajtom kiérdemelni a további bizalmat is. *Bauer Antal Zsigmond* táncanár, a „Magyarországi táncanítók egyesületének” ellenőre, a képezde vizsgabizottsági tagja.

SZÍNHÁZ.

A vándorlegény. Kétszer egymásután vándorolt a helybeli szinpadon ez az irodalmi hülyeség, melyben egyetlen megekölt gondolat sem akad, a jelenetek pedig minden logikai összefüggés nélkül vannak egymás mellé állítva. Meséje, cselekménye nincs, de ami volna is, az oly silány, hogy szóra sem érdemes. A zenéje itt-ott kedves, több helyen azonban ismerős dallam új meg új fülünket az önállóság nagy rovására. Dicséretet érdemel a darab kiállítására, a rendezés azonban kevésbé sikerült, az előadás pedig vontatott, untató volt. A címszerepet (Straubinger vándorlegény) Szalóki játszotta. Bár a nyágon is kevés számban megjelent közönség kacagott, tapsolt derűre-borúra, mégis azt kell állítanunk, hogy Szalóki ezen játékaiban nem a természetes, egészséges komikum keltett hatást, hanem a cseplőgökhöz illő komédiázás, melynek pedig egy estén át a szinpadon helyet biztosítani nem szabad. Több izlést és finomabb kidolgozást vártunk Szalókitól, akinek szerepe körül forgott az egész darab, sőt tudvalevőleg e szerephez iródt is ez a fércmű. Kupléi elmésség hiányában is tapost arattak, bár a bagattel avagy sommas keresetek peranyaga jóizlésű közönség előtt nem mondható

hálás kuplé-témának. *Tomory Melisza* (Fülöp herceg) sokat áldozott szerepére, érthető, de teljesen nem indokolható kedvetlensége azonban háttérbe szorította színésztalantumát. *Sz. Pozsonyi Lenkét* is mintha kicsérélték volna ez alkalommal. Vontatott játékában hiányzott minden, amit eddig a primadonna előnyére láttunk, sőt a II. felvonás fináléjában egy oly versenylutamat rendezett, mely nemcsak hogy fegyelmetlenséget árult el, hanem a kar összejátékának is kirívó rovására esett. *G. Székely René* a mellett, hogy örökké késett, nem neki való szerepében sehogyan sem érezte magát otthon. Feladatának leginkább *Ragányi Iza* (Okuli) felelt meg. Kevés hanggal, de sok jó indulattal s ügyes játékkal leginkább feledtette a darab silányságát. Ugyanezt állíthatjuk *Sarlai Kornél* is, aki az ügyefogyott udvarmestert személyesítette meg rutinnal. Az egész előadást tekintve azt kell hinnünk, hogy nem a kellő előkészület után jutott ez a fercelmény szíre s így a legtöbb technikai hiba is ennek tulajdonítható.

(k. b.)

Nagy új évi vásár!

Az összes raktáron levő rőfős áruk, u. m. szövetek, barchetek kiárusítása miatt mélyen leszállított áron adatnak.

Üzlethelyiség:

Pollák Artur

a Zichy-házzal szemben.

„Otthon“ Kávéház.

SZILVESZTER ESTÉN KATONAZENE.

Kezdeté: 1903. dec. 31. este 9 ó. Vége: 1904. jan. 1. reggel 2 ó.

* * * Gazdag tréfás műsor: * * *

1. Boldog újévet induló . . . . . Mosshammer.
2. a) Keringő „Fremdenführer“ cz. opt. . . . . 7' hrer
- b) Nyisd ki babám az ajtó' induló.
3. a) Nyitány Si je tais Roi . . . . . Adám
- b) Erdei pacsirta kakuk és béka tréfás tipegő. Wagner J. F.
- c) Schuster Francz induló.
4. a) Fütty dal Tavasz cz. op. . . . . Straus József
- b) III. Magyar tánc . . . . . Kéler
- c) Tiroli favágók induló . . . . . Wagner
5. a) Magyar változat szárnykiáltó soló . . . . . Eckhardt
- b) Éjjél előtt tréfás induló . . . . . Fucsik
- c) Pfeifer tréfás induló . . . . . Stritzl
6. a) Egyveleg. Barátimnak . . . . . Komzak
- b) Prater induló . . . . . Czibulka
- c) Sztrájkoló zenészek . . . . . Farbach

* * * Szünet. * * *

7. a) Nyitány. Orfeus a pokolban c. op. . . . . Offenbach
- b) Bécsi gyermekek induló . . . . . Wagner
8. a) Kis Tambour . . . . .
- b) Cseh zenészek . . . . .
- c) Servus Brezina induló . . . . .

Hideg buffet. * Szabad bemenet.

* * * Mérsékelt árak. * * *

A közönség pártfogását kéri

FEKETE GÉZA,
kávész.

Újévi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradtság nélkül

készítheti ruháját az igazítható

női taille-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászati-rajzot megtanult volna.

* * * Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. * * *

Akadémiailag megvizsgált. — Számos elismerő irat.

Egy készülék ára utánvet mellett 3 kor.

Guschelbauer Antal Sopron.

Képviselők minden helységben kerestetnek.

Thomas-salak

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászosok, lóhere, takarmány és kapásnövény valamint rét és legelőkre.

Ezen Thomas-salak hazánkban a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű Thomas-salak származik a csehországi Thomas-művekből.

A „Lóhere“ védjegy kezességét nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosítással szolgál a csehországi Thomas-művek dunántúli vezérképviselője:

SONNENFELD DÁVID, GYŐR.

Megrendelési hely Fejérmegye részére:

Weisz József

szénkereskedőnél, Székesfehérvár.

Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélkül tiszta malátából készült tea- és erőtápsütemény.

Malátalikör

tiszta malátakivonatból készült erősítő és üdítő likör. A likörök királya.

Malátakeserű

tiszta malátából, malátakivonatból és a leghathatósabb gyöngyövényekből készült páratlan hatású gyomorerosító és étvágygerjesztő.

Malátabrandy

tiszta malátából készült erős férfital. Kitűnő élénkítő és frissítő hatásánál fogva nélkülözhetetlen minden túlerőltetés után.

Malátarum

valódi jamaikai rummal és tiszta malátával készült. — Teához a legjobb rum.

Malátakivonat-czukorka

tiszta malátakivonattal készült leghathatósabb szer köhögés, rekedtség és hurutos bántalom ellen.

Számos elismerés orvostanároktól, orvosoktól és magánfelektől.

Kitüntette London 1903. Grand Prix.

Kaphatók Székesfehérvárott:

Kovács Pál, Simon György, Szigety Testvérek, Pinkász Zsigmond és Fiai, Gőndör Samu, Deutsch Adolf F., Flits Pál Fia, Reinitz Lipót, Keresztény Fogyasztási Szövetkezet, Berényi Mór, Bogyay Andor és Mária Péter cézékenél.

„SZT. ANNA“

MALATAKÉSZÍTMÉNY VALLALAT.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000174